

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.152/2023/14.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. május 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2023. január 25. napján kihirdetett 24.B.158/2022/57. számú ítéletét megváltoztatja.

I. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését 1 (egy) év 10 (tíz) hónapra a közügyektől eltiltás mellékbüntetését 2 (kettő) évre enyhíti.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendeli a 2021. november 25. napjától 2021. november 26. napjáig őrizetben, ezt követően 2021. december 6. napjáig bűnügyi felügyeletben, majd 2021. december 7. napjától 2022. június 23. napjáig letartóztatásban töltött időt.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 14.400.- (tizennégyezer-négyszáz) forint vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatával I. r. vádlottat testi sértés bűntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és garázdaság bűntette [Btk. 339. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pontja] miatt 2 év 10 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A büntetést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy az I. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámította az I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[3] Az ügyészség I. r. vádlott terhére a bűncselekmény téves minősítése és a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében terjesztett elő jogorvoslatot.

[4] Az ítéletet másfelől védelmi fellebbezések támadták. I. r. vádlott és a védője felmentésért fellebbezett mindkét vádpont vonatkozásában.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.182/2022/5. számú észrevételében az ügyészségi fellebbezést fenntartva, a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak találva, a vádhatósági jogorvoslat iránya szerint az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, a II. tényállási pontban szereplő bűncselekmény emberölés büntette kísérletekénti minősítésére, a szabadságvesztés és a mellékbüntetés súlyosítására, a feltételes szabadságból történő kizárásra [Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) alpont], egyéb részekben a sérelmezett határozat helybenhagyására tett indítványt. A fellebbviteli főügyészség kitért arra, hogy a törvényszék a bizonyítékokat egyenként és összességében is számba vette és mérlegelte a tényállás megállapításánál. Ugyanakkor az I. tényállási pontban tanúvallomására figyelemmel a sörösvüegnél feltüntetendő, hogy az üres volt. I. r. vádlott bűnösségére vont következtetés azonban helyes. Kiemelte ellenben a fellebbviteli főügyészség, hogy a II. tényállási pontban szereplő bűncselekmény vonatkozásában a törvényszék nem elemezte a céltévesztés esetét, mely egyértelműen rögzíthető. Céltévesztésnél (aberratio ictus) a célba vett személyt illetően szándékos bűncselekmény kísérletét, a céltévesztés folytán sértett személlyel kapcsolatban pedig gondatlanságból elkövetett bűncselekményt kell megállapítani. A fellebbviteli főügyészség álláspontja, hogy I. r. vádlott kijelentései, az általa használt különös veszélyességű fejsze, a célba vett testtájék, az erőbehatás nagysága, az elkövetés módja, az eszköz célzott eldobása irányába nem hagyhatnak kétséget afelől, hogyha nem is egyenes ölési szándék vezérelte, de eshetőleges szándéka fennállt. Belenyugodott abba, hogy súlyos, életveszélyes vagy akár halálos sérülést is okozhat a fejszével a sértettnek. Indítványozta így a fellebbviteli főügyészség a jogi minősítés körében, hogy az ítéltábla a II. tényállási pontban részletezett cselekményét I. r. vádlottnak a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette Btk. 10. § szerinti kísérletének minősítse az egyébként helytállóan megállapított garázdaság büntette mellett. Az elvétel folytán a Btk. 164. § (3) és (9) bekezdés a) pontja szerinti gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétsége csak abban az esetben lenne külön bűncselekményként értékelhető, ha az eredmény 8 napon túl gyógyuló sérüléssel befejezett bűncselekmény lenne. Gondatlan bűncselekménynek kísérlete nincs. A könnyű testi sértés vétsége gondatlan alakzatát pedig a törvény nem bünteti.

[6] A védő fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból, a tanúvallomásokból a törvényszék nem megfelelően állapította meg a tényállást. A fejszéről a kérkező rendőröknek, mentősöknek nem tettek említést és Az eljárás későbbi szakaszában a fejszéről tanúvallomást tevő személyek nyilatkozatai betanult szöveggént hatnak, ennek ellenére ellentmondások fedezhetőek fel egyes nyilatkozatok között, sőt a tanúk saját előadásaiban is vannak ellentétek, melyeket a törvényszék nem tisztázott, az ellentmondások nem kerültek feloldásra. A fejsze lefoglalását csak 2021. augusztusában foganatosította a nyomozó hatóság, a foglalási határozaton szereplő aláírás eltér I. r. vádlott más okiratokon lévő aláírásától. Az igazságügyi orvosszakértő a tárgyaláson elmondta, hogy úgy is keletkezhetett sérülése ahogy az I. r. vádlott és családja is állítja, így a védő szerint összességében a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem lehet egyértelműen megállapítani a tényállást. A védő mindezekre figyelemmel védené

felmentésére tett indítványt. Másodlagos indítványa ugyanakkor az ítélet helybenhagyására irányult.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[8] A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta.

[9] A védő a nyilvános ülésen fenntartva a fellebbezése indokolásában írtakat védence kihallgatására és a foglalási határozat vizsgálatára terjesztett elő bizonyítási indítványt.

[10] Az ügyészség fellebbezése nem vezetett eredményre, míg a védelmi fellebbezés a büntetés enyhítése körében volt eredményes.

[11] Az ítéltábla – a védelmi perorvoslatok okára és irányára tekintettel – a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is. A Be. fellebbezési rendszerében is főszabály a teljes felülbírálat. Jelen esetben I. r. vádlott és védőjének perorvoslata a tényálláson keresztül támadta a bűnösség megállapítását, ezért korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[12] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[13] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg.

Az ítélet [9] és [12] bekezdésében azonban kisebb mértékben hiányos [Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja], mely részbeni megalapozatlanságot eredményezett, de a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján (nyomozati tanúvallomása és a szakértői bizonyítás anyaga) a kisebb tényhiba kiküszöbölhetővé vált. A hiányzó adatok részben az ítélet indokolásában is megtalálhatóak.

A [9] bekezdésben feltüntetendő, hogy I. r. vádlott által eldobott sörösuveg üres volt (nyomozati tanúvallomása).

A [12] bekezdésben rögzítendő, hogy a fejszét nem célzottan dobta el I. r. vádlott irányába (I. fokú bírósági iratok igazságügyi orvosszakértő tárgyalási nyilatkozata).

[14] Az így helyesbített tényállás most már megalapozott és a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében irányadó a másodfokú eljárásban. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán a felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezethet [Be. 593. § (1)-(3) bekezdéseiből következőleg].

[15] Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapos, az ítélet a logika szabályainak megfelelő részletes mérlegelést tartalmaz. A törvényszék gondolatmenete a ténybeli indokolásból kitűnik.

A széleskörű bizonyítás során meghallgatott nagyszámú tanú nem vitásan bizonyos részekben ellentmondásosan nyilatkozott az indulati feszültséggel járó eseményekről, de az elsőfokú bíróság egyértelműen állást foglalt abban, hogy mely tanúk vallomását és miért fogadta el a tényállás megállapításánál, továbbá egyes tanúvallomások elvetésének is helytálló indokát adta. A védelem érvelésével szemben már a cselekmény elkövetésének napján felmerül a fejsze, mint elkövetési eszköz az ügyben, hiszen telefonos bejelentésének hanganyaga ezt igazolja. Ezt követően nyomozási tanúvallomásában a fejsze használatát illetően részletes előadást tett, vallomását a későbbiekben is megerősítette. Az orvosi dokumentumok a bántalmazás tényét tartalmazzák és az igazságügyi orvosszakértő többször nyilatkozott a sérülésről, annak keletkezési mechanizmusáról is, hangsúlyozva, hogy az nem tűnik irányított sérülésnek. Ezek ismeretében nincs annak jelentősége, hogy a foglalási határozaton a terhelt aláírása vitatható lenne, de a nyomozás során esetlegesen elkövetett eljárási hibáknak sincs jelentősége csupán annyiban, miszerint nyilván a törvénysértően beszerzett bizonyítékokat ki kell rekeszteni a tényállás megállapításánál [Be. 167. § (5) bekezdés]. A helyszínre érkező rendőr tanúk nyilatkozata {elsőfokú ítélet [48] bekezdés} a tényállás megállapításánál nyilván azért nem volt figyelembe vehető, mert az adatgyűjtés, illetőleg elszámoltatás során törvényes figyelmeztetések nélkül jutottak információkhoz és meghallgatásakor (IH 2005.136.).

A másodfokú eljárásban semmi nem indokolta a bizonyítás továbbfejlesztését, ezért az ítéltábla a védelem bizonyítási indítványait elutasította [Be. 594.§ (2) bekezdés].

[16] A megalapozott tényállás alapján I. r. vádlott bűnösségére vont következtetés helyes, a cselekmények minősítése törvényes. Egyetértett azonban a fellebbviteli főügyésszeggel abban az ítéltábla, hogy a jogi indokolás kiegészítésre szorul.

[17] Az I. tényállási pontban leírt cselekvősege I. r. vádlottnak a Btk. 339. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pontja szerinti garázdaság büntette. A II. tényállási pontban részletezett elkövetési magatartása is alkalmas részben a garázdaság büntettének megállapítására, hiszen a felfegyverkezést először a sörös üveg, nem sokkal később a fejsze jelentette. Ebből a szempontból téves következtetést tartalmaz a törvényszék ítéletének [68] bekezdése, amikor a sörös üveg, mint elkövetési eszköz nem került külön kiemelésre. A vádbeli napon a terhelt által megvalósított garázdaság büntette több mozzanattól állt, de időben és helyileg folyamatosan és nem folytatólagosan megvalósított magatartás volt, a terhelt ezen cselekménye tehát természetes egységet alkotott (BH 1981. 89., BH 1984.338.).

[18] A törvényszék a II. tényállási pont szerinti cselekménynél nem észlelte, hogy a céltévesztés szabályait kell alkalmazni. Céltévesztés (aberratio ictus) esetén az elkövető látja mind a két személyt, támadása a célba vett személy ellen irányul, de gondatlansága folytán az

elkövetési magatartás az eredetileg megtámadni nem szándékozott személyt éri (BH 1992.618.).

Céltévesztésnél (*aberratio ictus*) a célba vett személyt illetően szándékos bűncselekmény kísérletét, a céltévesztés folytán sértett személlyel kapcsolatban pedig gondatlanságból elkövetett bűncselekményt kell megállapítani (BH 1981.344.).

Helytállóan vizsgálta az elsőfokon eljáró bíróság a Kúria 3/2013. számú Büntető jogegységi határozata alapján, hogy I. r. vádlott szándéka élet, vagy testi épség elleni cselekmény elkövetésére irányult-e. Önhibából eredő ittas állapotban elkövetett cselekményeket érintően továbbá a Kúria III. számú Büntető elvi döntésének irányutatása szerint az adott cselekmény külvilágban megjelenő tárgyi elemeiből vonható következtetés a terhelt szándékára. Az alanyi tényezők körében történő vizsgálatnál az [59] bekezdésből a Btk. 97. § (2) bekezdésére figyelemmel mellőzendő a korábbi emberölés büntettére utalás, mivel már mentesült I. r. vádlott (BH 2019. 154.).

Igaz ugyan, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a fejsze élet kioltására alkalmas, de mindig az ügyben felmerülő konkrét körülményeket kell elemezni a szándék kapcsán (BH 1995. 5.).

A fejszét nem célzottan, közepes erővel, tompa végével dobta a terhelt a tőle 2-3 méterre álló felé egyszer, előtte öléssel fenyegetve őt, de a fejsze tompa vége a elé belépő bal felkarját érte, azon 8 napon belül gyógyuló zúzódásos, hámosorolásokos sérülést okozva. Ezt megelőzően I. r. vádlott felhívta a rendőrséget és intézkedést kért a családdal való haragos viszony miatt azért, mert mint mondta „Nem akarok gyilkosságot csinálni...”. Ezen bejelentés ismeretében helyesen foglalt akként állást a bíróság, hogy az I. r. vádlott ittasága miatt került sor fenyegetőzésére, a helyszínen elhangzott kijelentései indulati kijelentések voltak. A kijelentések után az általa kifejtett magatartás a ténylegesen megvalósított módon, fentiekben részletezve csak testi épség megsértésére irányult. I. r. vádlott tudatában ugyanakkor ittaságától függetlenül fel kellett merülnie, hogy a fejsze eldobásával a közvetlenül vele szemben álló személynek súlyos sérülést okozhat, amelybe belenyugodva cselekedett. E körben az elsőfokú ítélet [62] és [66] bekezdésében leírtak az irányadóak és a helyes megállapítások, míg az [53] és [61] bekezdések téves megállapítást tartalmaznak, mellőzendők. A tényállás alapján kijelenthető, hogy I. r. vádlottnak egyaránt látnia kellett az utcán a közvetlenül egymás mellett tartózkodó és is.

A II. tényállási pontban részletezett cselekménye I. r. vádlottnak az elvétés szabályait alkalmazva a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntettének a Btk. 10. §-a szerinti kísérlete (esetében) az egyébként helytállóan megállapított garázdaság büntette mellett. Az elvétés folytán a Btk. 164. § (1), (3) és (9) bekezdés a) pontja szerinti gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétsége esetében csak abban az esetben lenne külön bűncselekményként értékelhető, ha az eredmény 8 napon túl gyógyuló sérüléssel befejezett bűncselekmény lenne. Gondatlan bűncselekménynek kísérlete nincs. A könnyű testi sértés vétsége gondatlan alakzatát pedig a törvény nem bünteti.

A cselekmények minősítése vonatkozásában még szükséges kitérni a Kúria 34. BK véleményére is, mely rögzíti, miszerint bűnhalmazat létesül, ha az elkövető egy cselekménnyel a garázdaság, valamint a testi sértés törvényi tényállását is megvalósítja, feltéve, hogy a testi sértés törvényi büntetési tétele nem súlyosabb, mint a garázdaságé.

[19] A büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket a bíróság számba vette, de a Kúria 56. BK véleménye értelmében a kisebb fokú időmúlás nem tekinthető enyhítő körülménynek, mint ahogy az sem enyhítő körülmény, ha a terheltnek kiskorú gyermeke van, azonban eltartásáról nem gondoskodik. A garázda módon történő

elkövetés jelen ügyben azért nem lehet súlyosító körülmény, mert garázdaság büntette miatt is felelősségre vonásra került I. r. vádlott.

[20] A büntetés kiszabásánál kiemelendő, hogy az elbírált cselekmények büntetési tétele egyaránt 3 évig terjedő szabadságvesztés és a halmazati büntetési szabályok figyelembevételével 3 hónaptól 4 év 6 hónapig terjed az a tartam, melyen belül a szabadságvesztés kiszabható. A középérték 2 év 4 hónap 15 nap. Az elsőfokú ítélet [71] bekezdéséből mellőzendő a középértéktől eltérésre adott félreérthető magyarázat.

[21] A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a törvényszék bár jól választotta meg a terhelttel szemben alkalmazandó joghátrányokat, de azok tartamát a középérték felett eltúlzott mértékben határozta meg a kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel, így annak jelentős enyhítésére látott lehetőséget [Be. 605. § (2) bekezdés].

[22] Az ítélet egyéb rendelkezései helyesek, de a beszámításnál elírás folytán a tartamokat helyesbíteni kellett.

[23] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Be. 606. § (1) bekezdése értelmében, míg egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[24] A másodfokú eljárásban a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén és 574. § (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2023. május 10.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.158/2022/57. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.152/2023/14. számú másodfokú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. május 10.

Dr. Elek Balázs sk.
tanácselnök